

Politsei- ja Piirivalveameti peadirektori käskkirja „Mõõtetegevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamatu ja mõõtetmetoodikate kinnitamine“ lisa 1

POLITSEI- JA PIIRIVALVEAMET
MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEMI
KÄSIRAAMAT

Tallinn
2024

SISUKORD

1. TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	3
2. MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEMI HALDUSNÕUDED.....	4
2.1 MÕÕTJA JURIIDILINE IDENTIFIKATSIOON	4
2.2 MÕÕTJA ORGANISATSIOON	4
2.3 MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEM	4
2.4 MÕÕTETEGEVUSEGA SEOTUD ISIKUD JA VASTUTUSALAD.....	5
2.5 MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEMI VASTUTUSE JAOTUS	7
2.6 MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDISÜSTEEMI DOKUMENTATSIOON.....	10
2.7 DOKUMENDIOHJE.....	12
2.8 ANDMESTIK.....	13
2.9 KAEBUSTE KÄSITLEMINE.....	14
2.10 MITTEVASTAVUSED, PARANDUS- JA ENNETAVAD MEETMED	14
2.11 MÕÕTETEGEVUSE AUDITEERIMINE	16
2.12 MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEMI ÜLEVAATUS	17
3. TEHNILISTE NÕUETE TÄITMINE	19
3.1 PERSONAL	19
3.2 TÖÖKESKKONNA TINGIMUSED.....	20
3.3 MÕÕTEMEETODID.....	20
3.4 MÕÕTEMÄÄRAMATUSE HINDAMINE	21
3.5 MÕÕTEVAHENDID	21
3.6 MÕÕTMISTE JÄLGITAVUS.....	23
3.7 MÕÕTEOBJEKTIDE KÄSITLEMINE	24
3.8 MÕÕTETULEMUSTE KVALITEEDI TAGAMINE	24
3.9 MÕÕTETULEMUSED JA NENDE DOKUMENTEERIMINE	24
LISAD	25
MÕÕTETEGEVUSE SISEAUDITI ARUANDE NÄIDISVORM	25
MÕÕTEVAHENDITE REGISTRI NÄIDISVORM	26

Mõõtetgevuse kvaliteedijuhtimissüsteem on kirjeldatud käesolevas mõõtetgevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamatus, mis vastab „Mõõteseaduse“ ja sellest tulenevate rakendusaktide nõuetele.

Mõõtetgevuse kvaliteedijuhtimissüsteem vastab „Mõõteseaduse“ § 5 lg-te 4 ja 5 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määruse „Nõuded mõõteprotseduurile ja mõõtja erialasele pädevusele ning pädevuse hindamise ja tõendamise kord“ nõuetele.

Mõõtetgevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamat on juhendmaterjal, mis kirjeldab mõõtetgevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ja selle elluviimist ning mis on mõeldud kõigile mõõtmistega seotud teenistujatele, aga ka klientidele ja ametiasutustele, kes vajavad informatsiooni Politsei- ja Piirivalveameti mõõtetgevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi kohta.

Politsei- ja Piirivalveamet teeb koostööd teiste riikliku järelevalve teostamisega seotud riigiasutustega ja akrediteerimisasutusega eesmärgiga parendada riiklikku järelevalvet, selle efektiivsust ja mõõtevõimalusi. Samuti teeb Politsei- ja Piirivalveamet koostööd kohtutega vastavalt nende pöördumisele.

Politsei- ja Piirivalveamet teeb koostööd isikutega, kelle suhtes mõõtetgevust läbi viiakse.

1. TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Metroloogiaalaseid mõisteid kasutatakse käesolevas käsiraamatus „Mõõteseaduse“ (edaspidi MõõteS) tähenduses ja vastavalt standardile EVS 758 „Metroloogia. Terminid ja määratlused“.

Kvaliteedialaseid mõisteid kasutatakse vastavalt standardile EVS-EN ISO 9000 „Kvaliteedijuhtimissüsteemid. Alused ja sõnavara“.

- Ennetav meede – tegevus potentsiaalse mittevastavuse ennetamiseks;
- Parandusmeede – tegevus avastatud mittevastavuse kõrvaldamiseks;
- Kvaliteedijuht – organisatsiooni liikmete hulgast määratud isik, kes omab vastutust ja volitusi tagamaks kvaliteedijuhtimissüsteemi rakendamise ja pideva jälgimise;
- Mõõtetgevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamat (edaspidi käsiraamat) – dokument, mis kirjeldab organisatsiooni kvaliteedijuhtimissüsteemi;
- Lugem ehk mõõdis – mõõtevahendi näidikult loetud väärtus;
- Lõplik mõõtetulemus on lugem, millest on lahutatud mõõtemääramatus;
- Mittevastavus – nõude mittetäidetud;
- Mõõtemetoodika ehk mõõtemetod – dokument, milles on kirjeldatud mõõtetöingute loogiline jada;
- Mõõtetgevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatus – tegevus, mis on ette võetud tõendamaks, et organisatsiooni mõõtetgevuse kvaliteedijuhtimissüsteem on sobiv, adekvaatne ja mõjus;
- Mõõtetgevuse kvaliteedijuhtimissüsteem – vastastikku seotud ja vastastikku mõju avaldavate elementide kogum mõõtetgevuse kvaliteedieesmärkide saavutamiseks;
- Mõõtetgevuse siseaudit – süstemaatiline, sõltumatu ja dokumenteeritud protsess auditi tõendusmaterjali hankimiseks ja hindamiseks;
- Mõõtmiste eest vastutav isik – isik, kes juhib, teostab ja kontrollib mõõtmiste kvaliteeti mõjutavaid tegevusi;
- Mõõtetulemus – lugem koos temale hinnatud mõõtemääramatusega.

2. MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEMI HALDUSNÕUDED

2.1 MÕÕTJA JURIIDILINE IDENTIFIKATSIOON

Politsei- ja Piirivalveamet, registrikood 70008747.

Postiaadress: Pärnu mnt 139, 15060 TALLINN

Kontaktinfo: Telefon: +372 612 3000

Faks: +372 612 3009

E-mail: ppa@politsei.ee

2.2 MÕÕTJA ORGANISATSIOON

2.2.1 Politsei- ja Piirivalveamet (edaspidi PPA) on Siseministeeriumi valitsemisala valitsusasutus, kes täidab seadusest ja teistest õigusaktidest tulenevaid ülesandeid, teostab riiklikku järelevalvet ning kohaldab riiklikku sundi seadustes ettenähtud alusel, ulatuses ja korras. Oma ülesannete täitmisel esindab PPA riiki. PPA-s töötavate teenistujate ja abipolitseinike arv on kajastatud riigi personali- ja palgaarvestuse andmekogus (edaspidi RPPA).

2.2.2. PPA tegevusvaldkonnaks on avaliku korra kaitsmise, piirihalduse ning kodakondsus- ja migratsioonivaldkonna korraldamine. PPA täidab talle seadustes, põhimääruses ja teistes õigusaktides pandud ülesandeid.

2.2.3. PPA-d juhib peadirektor.

2.2.4. PPA struktuur ning struktuuriüksuste ja nende koosseisu kuuluvate allstruktuuriüksuste pädevus ja ülesanded on määratletud siseministri määrusega „Politsei- ja Piirivalveameti põhimäärus“ ja peadirektori käskkirjaga kinnitatud struktuuriüksuse põhimäärustega. Abipolitseinikud kaasatakse ülesannetes eespool mainitud struktuuriüksuste kaudu vastavalt abipolitseiniku seadusele ja selle alusel PPA peadirektori kehtestatud abipolitseiniku kaasamise juhendile.

2.2.5. Kõigile PPA teenistujatele on kinnitatud ametijuhendid.

2.2.6. PPA teostab mõõtmisi riikliku järelevalve ja süüteo menetluse käigus. PPA teostab mõõtmisi järgmistes valdkondades:

- sõidukite kogumassi ja teljekoormuste mõõtmine;
- lineaarmõõtmine;
- sõidukite sõidukiiruse mõõtmine;
- isiku väljahingatavas õhus etanoolisisalduse mõõtmine.

2.2.7. Mõõtmisega tegelevad PPA politseiametnikud ja abipolitseinikud, kes on läbinud vastava väljaõppe.

2.3 MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEM

2.3.1. Mõõtetgevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülesandeks on tagada, et

- mõõtmised tehakse Eesti Vabariigis kehtestatud seaduste kohaselt, PPA peadirektori poolt kinnitatud ja akrediteerimisasutuse poolt tunnustatud mõõtemetodite kohaselt, kasutades taadeldud või kalibreeritud mõõtevahendeid või seadmeid, mida ei ole võimalik jälgitavalt kalibreerida või taadelda, kuid mis on õigusaktiga lubatud mõõtmiseks kasutada, on kontrollitud vastavalt asjakohasele protseduurile;
 - mõõtmistulemused vormistatakse korrektselt;
 - toimub kontroll mõõtevahendite ja mõõtemetoodikate kasutamisel ning tulemuste dokumenteerimisel, et vältida juhuslikke ja süstemaatilisi vigasid;
 - personal on pädev ja toimub pidev täiendõpe.
- 2.3.2. Mõõtetgevuse siseauditid viiakse läbi vastavalt peatükile 2.11. Kord kahe kalendriaasta jooksul viiakse läbi mõõtetgevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatus, mida käsitletakse peatükis 2.12. Ilmnunud puuduste viivitusteta likvideerimise ja parandusmeetmete rakendamise korraldab kvaliteedijuht.
- 2.3.3. Kvaliteedijuht korraldab mõõtetgevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi muutuste kajastamise ja kontrollib regulaarselt, et tegevused toimuvad vastavalt käsiraamatule.
- 2.3.4. Mõõtmisi teostava personali töö täpne analüüsimine toimub mõõtetgevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatus käigus vastavalt peatükis 2.12. kajastatule.
- 2.3.5. Kõik kõrvalekalded mõõtetgevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi reglementeeritud protseduuridest dokumenteeritakse, viiakse läbi hindamine ja rakendatakse viivitamatult parandusmeetmed vastavalt peatükis 2.10. kajastatule.

2.4 MÕÕTETEGEVUSEGA SEOTUD ISIKUD JA VASTUTUSALAD

- 2.4.1. Mõõtetgevusega seotud vastutavad isikud on:
- peadirektor;
 - peadirektori asetäitjad;
 - struktuuriüksuste- ja allstruktuuriüksuste juhid ning grupijuhid;
 - abipolitseinike rühmajuhid ja vabatahtlike teenuse koordinaatorid;
 - mõõtmistega puutumuses olevate teenuste omanikud ja/või võimekuste omanikud (vähemalt liiklusjärelvalve teenuse omanik, töövahendite teenuse omanik, patrulltöö teenuse omanik, kogukonnaga seotud süütegude lahendamise teenuse omanik, vabatahtlike kaasamise teenuse omanik);
 - kvaliteedijuht;
 - mõõtmiste eest vastutavad isikud;
 - mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavad isikud;
 - mõõtmisi teostavad ametnikud ja abipolitseinikud.

Kvaliteedijuhi, mõõtmiste eest vastutavate isikute ja mõõtmisi teostavate ametnike ning abipolitseinike kohustused ja õigused tulenevad õigusaktidest, käesolevast käsiraamatust ning ametijuhenditest.

- 2.4.2. Kvaliteedijuht ja mõõtmiste eest vastutavad isikud määratakse PPA peadirektori käskkirjaga. Erinevatel mõõteliikidel võivad olla vastutajateks erinevad isikud. Mõõtmiste eest vastutava isiku ja mõõtmisi teostavate ametnike ning abipolitseinike kompetentsuse nõuded, personali nõuetele vastavuse hindamine ning mõõtmisi teostavate ametnike ja abipolitseinike lubamine tööle on määratud käesoleva käsiraamatu peatükis 3.1.

2.4.3. Mõõtetevuse nõuetekohaseks läbiviimiseks prefektuuris võib prefekt prefektuuri mõõtmiste eest vastutava isiku ettepanekul ning kvaliteedijuhi kooskõlastusel määrata käskkirjaga mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavaid isikuid.

2.5 MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEMI VASTUTUSE JAOTUS

Vastutusvaldkond	Vastutav teenistuja/abipolitseinik ja funktsioon							
	Peadirektor	Prefekt, peadirektori asetäitja, büroo juht, (struktuuriüksuse juht)	Teenuseomanik, võimekuse omanik	allstruktuuriüksuse juht (talituse või grupijuht), abipolitseinike rühmajuh*	Kvaliteedijuht	Mõõtmiste eest vastutav isik	Mõõtevahendite korrasoleku eest vastutav isik	Mõõtmist teostav ametnik, mõõtmist teostav abipolitseinik
JUHTIMINE	vastavalt pädevusele; üldvastutus	vastavalt pädevusele; üldvastutus	vastavalt pädevusele	töö korraldamine*				
KVALITEEDISÜSTEEMI DOKUMENTATSIOON	dokumentide jõustamine	dokumentide jõustamine	muudatus-ettepanekute esitamine	muudatus-ettepanekute esitamine*	koostamine, muudatuste teostamine, kättesaadavaks tegemine	muudatus-ettepanekute esitamine, kättesaadavaks tegemine		
ANDMESTIK, v.a kvaliteedisüsteemi dokumentatsioon				dokumentide koostamise kontrollimine	järelevalve teostamine	järelevalve teostamine, mõõtevahendite registri ajakohasena hoidmine		dokumentide koostamine
KAEBUSTE KÄSITLEMINE	otsustamine	otsustamine	otsustamine	kaebuste käsitlemine*	mittevastavuse kinnitamine	kaebuste käsitlemine, mittevastavuse tuvastamine		
MITTEVASTAVUSTE KÄSITLEMINE		otsustamine	otsustamine	Käsitlemine, teavitamine, meetmete teostamine*	meetmete heakskiitmine, meetmete teostamise ja mittevastavusakti kontrollimine, käsitlemise lõpetamine; vajadusel eraldi analüüsi teostamine ja meetmete määratlemine	mittevastavusakti alustamine, mõju ja ulatuse hindamine, meetmete määratlemine, teavitamine, meetmete lõpule viimise kontrollimine ja fikseerimine	mittevastavusakti alustamine, käsitlemine, meetmete teostamine	teavitamine, seadme kasutusest kõrvaldamine ja märgistamine

MÕÕTETEGEVUSE SISEAUDITID				esindaja määramine, vajadusel osalemine*	vajadusel osalemine	planeerimine, läbiviimine	osalemine	vajadusel osalemine
MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMIS- SÜSTEEMI ÜLEVAATUS	vajadusel osalemine	vajadusel osalemine	osalemine (arvamuse andmine, vajadusel ettepanekute esitamine ja otsustamine)	vajadusel osalemine*	ettevalmistamine, osalemine (arvamuse andmine, vajadusel ettepanekute esitamine ja otsustamine), ülevaatus lõpetamine (vajadusel protokolli koostamine), otsuste täitmise kontrollimine	osalemine (arvamuse andmine, vajadusel ettepanekute esitamine ja otsustamine)	vajadusel osalemine	vajadusel osalemine
PERSONAL			koolitus- vajaduse planeerimine	koolitusvajaduse väljaselgitamine*	koolitusmaterjalide ettevalmistamine, vajadusel koolituse läbiviimine; vajadusel osalemine	koolitusmaterjalide ettevalmistamine, koolituse läbiviimine; vajadusel osalemine	vajadusel osalemine	vajadusel osalemine
PPA KEHTESTATUD MÕÕTEMETOODIKA	jõustamine		mõõte- metoodika muudatus- ettepanekute esitamine	mõõtemetoodika muudatus- ettepanekute esitamine	mõõtemetoodika muudatus- ettepanekute esitamine ja muudatuste teostamine	mõõtemetoodika muudatus- ettepanekute esitamine; täitmise kontroll		täitmine ja dokumenteeri- mine
VABARIIGI VALITSUSE VÕI TEMA VOLITATUD MINISTRI VÕI VALDKONNA EEST VASTUTAVA MINISTRI MÄÄRUSEGA KEHTESTATUD MÕÕTEMETOODIKAD			mõõte- metoodika muudatus- ettepanekute esitamine	mõõtemetoodika muudatus- ettepanekute esitamine	mõõtemetoodika muudatus- ettepanekute esitamine	mõõtemetoodika muudatus- ettepanekute esitamine; täitmise kontroll		täitmine ja dokumenteeri- mine

MÕÕTEVAHENDITE KORRASHOID (metrooloogiline jälgitavus)				korras hoidmine, töö korraldamine	kontrollimine	kontrollimine; taatlemisele/ kalibreerimisele ja remonti saatmise korraldamine, mõõtevahendite registri ajakohasena hoidmine	korras hoidmine, mõõtevahendite perioodiline kontrollimine; taatlemisele/ kalibreerimisele ja remonti saatmine	kasutamine, korras hoidmine
MÕÕTETULEMUSTE KVALITEEDI TAGAMINE JA DOKUMENTEERIMINE.				kontrollimine	järelevalve teostamine	kontrollimine, analüüsimine		protseduuri- reeglite täitmine, dokumenteeri- mine

* vastav vastutusvaldkond kohaldub ka abipolitseinike rühmajuhile

2.6 MÕÖTETEGEVUSE KVALITEEDISÜSTEEMI DOKUMENTATSIOON

- 2.6.1 Kvaliteedisüsteemi dokumentatsioon koosneb PPA koostatud ja muudest PPA mõõtetgevust reguleerivatest dokumentidest, sh õigusaktidest.
- 2.6.2 Mõõtetgevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi asja- ja ajakohasuse eest vastutab peadirektori asetäitja arenduse alal.
- 2.6.3 Kvaliteedijuhi ülesandeks on käsiraamatu ja selle lisade ajakohasena hoidmine. Kvaliteedijuht tagab, et käsiraamatu kehtiv versioon koos vajalike mõõtetmetoodikate, vormide jms on kõigile asjaosalistele kättesaadav.
- 2.6.4 Käsiraamatu lisas on näidismvormid.
- 2.6.5 Käsiraamatu muutmisel registreeritakse muudatused vastavalt dokumendihalduskorrale ja teavitatakse mõõtmistega seotud teenistujaid muudatustest dokumendihaldussüsteemi vahendusel. Mõõtmisi teostavale abipolitseinikule tutvustab käsiraamatu muudatust rühmajuh. Teenistuja ja abipolitseinik võib käsiraamatu endale alla laadida ja vastutab kehtivate dokumentide kasutamise eest.
- 2.6.6 Mõõtetgevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi dokumentide nimistu on järgmine:

SISESED DOKUMENDID

Sisesed dokumendid on leitavad dokumendihaldussüsteemis (edaspidi DHS).

1. PPA peadirektori käskkiri „Mõõtmiste eest vastutavate isikute määramine“.
2. Mõõtetgevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamat.
3. Mõõtetmetoodikad:
 - Lineaarmõõtmine, MM 03-2015 (kuni PPVS § 3 lg 1¹ alusel kehtestatava määruse „Nõuded politsei ülesannete täitmisel sündmuskoha lineaarmõõtmise mõõtetprotseduurile ja mõõtetulemuse töötlemisele“ ja LS § 199 lg 9 alusel kehtestatava määruse „Nõuded liiklusjärelvalve teostamisel lineaarmõõtmise mõõtetprotseduurile ja mõõtetulemuse töötlemisele“ jõustumiseni);
 - Sõiduki kogumassi ja teljekoormuse mõõtmine, MM 02 – 2015 (kuni LS § 199 lg 8 alusel kehtestatava määruse „Nõuded sõiduki massi mõõtmise mõõtetprotseduurile ja mõõtetulemuste töötlemisele“ jõustumiseni).
4. PPA peadirektori käskkirjaga kinnitatud liiklusõnnetuse sündmuskoha vaatluse ja dokumenteerimise meetodika.
5. PPA koolituspõhimõtted.
6. PPA peadirektori käskkirjaga kinnitatud dokumendihalduskord (edaspidi DHK).
7. PPA peadirektori käskkirjaga kinnitatud abipolitseiniku kaasamise juhend.

VÄLISED DOKUMENDID

SEADUSED (<https://www.riigiteataja.ee/>):

1. Politsei ja piirivalve seadus (edaspidi PPVS).
2. Mõõteseadus.
3. Liiklusseadus (edaspidi LS).
4. Korrakaitse seadus (edaspidi KorS).
5. Haldusmenetluse seadus.
6. Väärteomenetluse seadustik.

7. Kriminaalmenetluse seadustik.
8. Karistusseadustik.
9. Märjukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadus.
10. Avaliku teabe seadus.
11. Isikuandmete kaitse seadus.
12. Ühistranspordiseadus.
13. Abipolitseiniku seadus.

MÄÄRUSED (<https://www.riigiteataja.ee/>):

1. MõõteS § 3 lg 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus „Rahvusvahelise mõõtühikute süsteemi (SI) põhiühikud, nendest tuletatud ühikud, nende kord- ja osaühikud ning rahvusvaheliselt kehtestatud lisaühikud ja nende kasutamise viis”.
2. MõõteS § 5 lg 4 ja 5 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrus „Nõuded mõõteprotseduurile ja mõõtja erialasele pädevusele ning pädevuse hindamise ja tõendamise kord”.
3. MõõteS § 6 lg 4 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrus „Metrooloogiliselt kontrollitud mõõtevahendite kohustuslikud kasutusalaad koos eranditega, metrooloogilise kontrolli alla kuuluvate mõõtevahendite nimistu, täpsusnõuded, taatluskehtivusajad ning metrooloogilise kontrolli ja statistilise taatluse täpsustatud nõuded“ (edaspidi metrooloogilise kontrolli nimistu).
4. MõõteS § 14 lg 8 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrus „Taatlusmargisele esitatavad nõuded, taatlusmargise tellimise, kasutamise ja hoidmise kord ning taatlustunnistuse ja nõuetele mittevastavuse tõendi kohustuslikud andmed“.
5. KorS § 38 lg 7 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus „Nõuded isiku väljahingatavas õhus etanoolisisalduse mõõtmise protseduurile ja mõõtetulemuste töötlemisele“.
6. KorS § 38 lg 5 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrus „Tõendusliku alkomeetri ja indikaatorvahendi kasutamise ning nende kasutamise dokumenteerimise kord“.
7. LS § 199 lg 7 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus „Nõuded kiirusmõõturi ja kiirusmõõtesüsteemi mõõteprotseduurile ning mõõtetulemuste töötlemisele“.
8. LS § 199 lg 8 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus „Nõuded sõiduki massi mõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuste töötlemisele“.
9. LS § 199 lg 9 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse või tema volitatud ministri määrus „Nõuded liiklusjärelvalve teostamisel lineaarmõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuse töötlemisele“.
10. LS § 80 lg 3 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrused „Mootorsõiduki ja selle haagise tehnonõuded ning nõuded varustusele“ ja „Traktori, liikurmasina ja nende haagiste tehnonõuded, nõuded varustusele ning tehnonõuetele vastavuse kontrollimise tingimused ja kord“.
11. PPVS § 3 lg 1¹ alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse või tema volitatud ministri määrus „Nõuded politsei ülesannete täitmisel sündmuskoha lineaarmõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuse töötlemisele“.
12. Vabariigi Valitsuse seaduse § 42 lg 1 alusel kehtestatud siseministri määrus „Politsei- ja Piirivalveameti põhimäärus”.

STANDARDID. JUHENDID. EESKIRJAD:

1. EVS-EN ISO/IEC 17025 Üldnõuded katse- ja kalibreerimislaborite kompetentsusele;
2. EVS- EN ISO 9000 Kvaliteedijuhtimissüsteemid. Alused ja sõnavara;
3. EVS 758 Metrooloogia. Terminid ja määratlused;
4. Mõõtja erialase pädevuse hindamise juhend, EAK J23-2022;
5. Mõõtmiste jälgitavus. Põhinõuded, EAK J16-2016;
6. Mõõtemääramatuse väljendamine kalibreerimisel EA-4/02.

2.6.7 Igapäevatöö hõlbustamiseks on PPA sisesed kvaliteedijuhtimissüsteemi dokumendid leitavad PPA siseveebis „mõõtetegevus“ teemaploki alt.

2.7 DOKUMENDIOHJE

- 2.7.1. Mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi dokumentatsioon koosneb käesolevast käsiraamatust, mõõtemetoodikatest ja nendega seonduvast andmestikust. Käsiraamat ja mõõtemetoodikad sisaldavad andmestikku kuuluvate tõendusdokumentide näidismõtteid ja neid koostavate teenistujate loetelu. Andmestiku moodustavad dokumendid täidetakse vastavalt käsiraamatus või mõõtemetoodikates toodud juhiste. Andmestiku käsitlemine ja sinna kuuluvate tõendusdokumentide loetelu on toodud käsiraamatu peatükis 2.8.
- 2.7.2. Mõõtmiste nõuetekohase läbiviimise tagamiseks kehtestab PPA peadirektor kvaliteedijuhi ettepanekul käskkirjaga mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamatu ja mõõtemetoodikad, mis ei ole kehtestatud kõrgemate õigusaktidega.
- 2.7.3. Ettepaneku mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi dokumendi koostamiseks võib teha iga mõõtmistega seotud teenistuja. Ettepanek esitatakse mõõtmiste eest vastutavale isikule, kes vaatab selle üle ja edastab kvaliteedijuhile ettepaneku koos kogu informatsiooniga, mis on vajalik dokumendi kinnitamiseks.
- 2.7.4. Dokumentide vormistamine ja menetlemine toimub DHK nõuete kohaselt.
- 2.7.5. Kvaliteedijuht teavitab organisatsiooni töötajaid neile vajaliku informatsiooni ning dokumentide asukohast asutuse DHS-s või elektrooniliselt. Mõõtmisi teostavaid abipolitseinikke teavitatakse rühmajuhi kaudu.
- 2.7.6. Kvaliteedijuhi ülesandeks on kontrollida, et:
- kehtivad mõõtemetoodikad ja muu tööks vajalik dokumentatsioon on mõõtmistega seotud teenistujatele ja mõõtmisi teostavatele abipolitseinikele kättesaadavad;
 - dokumentide hoidmiskoht on teada igale kasutajale;
 - dokumendid on ajakohased;
 - kõik muudatused dokumentides on korrektselt vormistatud ja kinnitatud;
 - mittevajalikud ja aegunud dokumendid on eemaldatud töökohast ning säilitatud arhiivis vastavalt DHK-le;
 - teistele asjaosalistele on vajadusel teatatud dokumentide muudatustest.
- 2.7.7. Kehtivad dokumendid vaadatakse üle vastavalt vajadusele või vahetult enne mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatus. Ülevaatusel selgitatakse välja dokumendid, mida on vaja uuendada, täiendada või kehtetuks tunnistada (peatükk 2.12). Dokument jõustatakse punktide 2.7.2 või 2.4.3 kohaselt pärast muudatusettepaneku ülevaatamist kvaliteedijuhi poolt.
- 2.7.8. Välised dokumendid, so mõõtmisalased õigusaktid, kannab kvaliteedijuht mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi dokumentide nimistusse, mida ajakohastatakse pidevalt. Vähemalt vahetult enne mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatus vaadatakse nimistu üle.
- 2.7.9. Dokumentide muudetud versioonide tutvustamine toimub DHS-i kaudu. Mõõtmisi teostavaid abipolitseinikke teavitatakse rühmajuhi kaudu. Dokumendid säilitatakse, ajakohastatakse ja arhiveeritakse vastavalt DHK-s sätestatule.

2.8 ANDMESTIK

- 2.8.1. Mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi andmestiku hulka kuuluvad punktis 2.8.7 nimetatud dokumendid.
- 2.8.2. Andmestikku kuuluvate dokumentide haldamine, säilitamine ja arhiveerimine toimub vastavalt DHK-le ning punktis 2.8.7 kirjeldatule. Andmed personali ja abipolitseinike kohta hallatakse ja säilitatakse RPPA-s, mõõtealaseid käskkirju ja korraldusi vastavalt DHK-le DHS-s, mõõtetevuse siseauditite ja mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatuse dokumente DHS-s mõõtetevusega seotud sarjas. Mõõteprotokollid säilitatakse ja arhiveeritakse toimikus, mis säilitatakse ja arhiveeritakse vastavalt vääртеomenetluse seadustikule või kriminaalmenetluse seadustikule.
- 2.8.3. Kui mõõteprotokollides on vaja teostada parandusi, siis vigane kirje kriipsutatakse läbi ja kõrvale kirjutatakse parandus. Kõik muudatused allkirjastab muudatuse tegija.
- 2.8.4. Osa andmestikust säilitatakse elektrooniliselt DHS-s. Vastavalt vajadusele tehakse kaitsekoopiaid loodud, muudetud või väljastpoolt vastuvõetud failidest. Teenistujate ja abipolitseinike poolt töökohal kasutatavas arvutis tööülesannete käigus loodud ja valminud andmestiku dokumendid kaitstakse sanktsioneerimata juurdepääsu eest paroolide süsteemiga.
- 2.8.5. Juurdepääsu andmestikule omavad mõõtetevusega seotud isikud vastavalt oma pädevusele.
- 2.8.6. Kehtetud ja säilitusaja ületanud dokumendid hävitatakse vastavalt DHK-le.
- 2.8.7. Andmestikuna säilitatavate dokumentide nimekiri ning haldamise, säilitamise ja arhiveerimise koht:
- mõõtmisalased käskkirjad ja korraldused – DHS-s;
 - mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi alased dokumendid (mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamat, mittevastavusaktid sh registreeritud kaebused; punktis 2.10.2 nimetatud analüüsid; mõõtetevuse siseauditite ja kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatuste dokumendid) – DHS-s;
 - mõõtemetoodikad – PPA sisesed mõõtemetoodikad DHS-s, seaduse alusel kehtestatud määrused elektroonselt (riigiteataja.ee);
 - mõõtmisega seotud personali ja abipolitseinike kvalifikatsiooni (väljaõpet, kompetentsust, haridust) tõendavad dokumendid – RPPA-s;
 - mõõtevahendite register – elektroonselt varahaldusprogrammis TIIU peetav mõõtevahendite loetelu, mille vähemalt kord kuus uuendatav koondväljavõte esitakse ka teenistujate töökohtadel kasutatavates arvutites ühiskasutatavas kaustas Mõõtetevus (S:) ühiskettal (osa mõõtevahendite registrist, mida mõõtmist teostavatel abipolitseinikel võib töös vaja olla, esitatakse ühiskasutatavas kaustas Mõõtetevus abipolitseinikele (P:) ühiskettal);
 - mõõteprotokollid – vastavalt VTMS-ile ja KRMS-ile säilitatakse mõõteprotokollid vastava vääртеoasja toimikus või videosalvestised, mis asendavad mõõteprotokolle, säilitatakse videomenetlus (M:) ühiskettal;
 - taatlustunnistused – paberil (võib olla ka koopia või digitaalse taatlustunnistuse väljaprint) mõõtevahendite juures või kättesaadav seadme kasutaja struktuuriüksuses ja elektroonselt teenistujate töökohtadel kasutatavates arvutites ühiskasutatavas kaustas (S:) ühiskettal.

2.9 KAEBUSTE KÄSITLEMINE

- 2.9.1. Kaebustena käsitletakse niisuguseid PPA väliseid pöördumisi, mis on seotud mõõtemetoodikatega, mõõtmiste tegeliku teostamise kõrvalekalletega mõõtemetoodikatest, seadmete kasutamisega, seadmete taatluse kehtivusajaga, ning muude asjaoludega, mis võivad kahtluse alla panna mõõtmiste õigsuse.
- 2.9.2. Mõõtmiste teostamise kohta saabunud kaebused registreeritakse vastavalt DHK-s sätestatule ja lahendatakse vastavalt punktis 2.9.3 sätestatule. Kaebused edastatakse vastava prefektuuri mõõtmiste eest vastutavale isikule, kes mittevastavuse tuvastamisel koostab punktis 2.10.1.4 nimetatud mittevastavusakti ning mittevastavust käsitletakse peatükis 2.10 sätestatu kohaselt.
- 2.9.3. Kaebuse lahendamine toimub olenevalt kaebuse sisust kas vastavalt haldusmenetluse seadusele, vääртеomenetluse seadustikule, kriminaalmenetluse seadustikule või märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadusele. Kaebuse lahendamise käik:
- materjaliga tutvumine
 - osapoolte arvamuse ärakuulamine, vajadusel lisamaterjalide kogumine;
 - otsuse tegemine;
 - avaldaja informeerimine probleemi lahendamisest;
 - kaebuses tõstatatud probleemi mõju hindamine eelnenud ja edasistele toimingutele ning vastavalt sellele parandus- või ennetava meetme rakendamine peatükis 2.10 sätestatu kohaselt.
- 2.9.4. Kui kaebuse lahendamine ei kuulu PPA pädevusse, suunatakse kaebus edasi pädevale asutusele, millest teavitatakse kirjalikult kaebuse esitajat.
- 2.9.5. Kõik materjalid kaebuste kohta säilitatakse vastavalt DHK nõuetele.
- 2.9.6. Kui kaebus esitatakse halduskohtumenetluse seaduse alusel halduskohtule, lahendab kaebuse kohus.

2.10 MITTEVASTAVUSED, PARANDUS- JA ENNETAVAD MEETMED

2.10.1. MITTEVASTAVUSTE KÄSITLEMINE

- 2.10.1.1 Mittevastavustena käsitletakse juhtumeid, mille avastajaks on PPA teenistuja või abipolitseinik. Kui on tuvastatud mittevastavus mõõtmistegevuses, sh mõõtetevgevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamatus või mõõtemetoodikates spetsifitseeritud nõuetele või andmete analüüsi käigus avastatud kõrvalekaldumisi, fikseeritakse juhtunu mittevastavusaktil elektrooniliselt DHS-s. Mittevastavus spetsifitseeritud nõuetele võib olla avastatud ka dokumentide kontrolli, mõõtetevgevuse siseauditi või teenistusliku kontrolli käigus, samuti kaebuste lahendamise käigus.
- 2.10.1.2 Mittevastavuse avastanud teenistuja on kohustatud sellest viivitamatult teavitama oma grupijuhti (vahetut juhti). Abipolitseinik on kohustatud viivitamata teavitama selle üksuse grupijuhti, kuhu ta mõõtealasele tööle kaasati. Mittevastavusest teavitatud grupijuht (vahetu juht) on kohustatud viivitamatult läbi vaatama talle esitatud mittevastavuse ja edastama kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis selgituse mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavale isikule. Mõõtevahendite korrasoleku eest vastutav isik fikseerib mittevastavuse mittevastavusaktil DHS-s. Grupijuhi puudumisel, kui talle ei ole määratud asendajat, asendab

teda allstruktuuriüksuse juht. Mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavale isikule peab tema puudumisel olema määratud asendaja.

2.10.1.3 Kui mittevastavus on seotud mõõtevahendiga, kõrvaldatakse seade kasutusest vastavalt punktile 3.5.11.

2.10.1.4 Mittevastavusaktis fikseeritakse esmalt:

- mittevastavuse objekt ja identifitseerimisnumber (nt mõõtevahendiseadme nimetus ja seerianumber, mõõteprotseduuri eksimused ja menetluse nr jne);
- mittevastavuse avastamise kuupäev;
- mittevastavuse olemuse detailne kirjeldus;
- mittevastavuse fikseerija nimi.

2.10.1.5 Mittevastavusakt edastatakse elektrooniliselt DHS-i kaudu mõõtmiste eest vastutavale isikule, kes viivitamatult:

- selgitab välja mittevastavuse ulatuse;
- informeerib vajalikke asjaosalisi, sõltuvalt mittevastavuse olemusest – seadme mitte korrasolekust seadme kasutaja allstruktuuriüksuse juhti ning muudel juhtudel, nt mõõteprotseduurilised eksimused, vajadusel lisaks kõiki asjaomaseid prefektuuri allstruktuuriüksuste juhte, kvaliteedijuhti, mõõtmistega puutumuses olevate teenuste ja/või võimekuste omanikke (liiklusjärelvalve teenuse omanik, töövahendite teenuse omanik, patrulltöö teenuse omanik, kogukonnaga seotud süütegude lahendamise teenuse omanik, vabatahtlike kaasamise teenuse omanik), prefekti või peadirektori asetäitjat;
- hindab mittevastavuse potentsiaalset mõju nii varasemate, kui tulevaste mõõtmiste kvaliteedile ning määratleb parandusmeetmed ja ennetavad meetmed (edaspidi koos meetmed), fikseerides need aktis ja edastab akti kvaliteedijuhile meetmete heakskiitmiseks. Ennetavaid meetmeid ei pea fikseerima juhul, kui tegemist on üksnes seadme rikkega.

2.10.1.6 Vajadusel kaasab mõõtmiste eest vastutav isik või kvaliteedijuht meetmete otsustamiseks punktis 2.10.1.5 nimetatud teenistujaid.

2.10.1.7 Pärast meetmete heakskiitmist kvaliteedijuhi poolt tagastatakse mittevastavusakt elektrooniliselt DHS-i kaudu mõõtmiste eest vastutavale isikule, kes korraldab, vajadusel koostöös mõõtevahendite korrasoleku eest vastutava isikuga ning asjaomaste allstruktuuriüksuste juhtide ja grupijuhtidega (sh abipolitseinike rühmajuhitidega), meetmete teostamise. Seadmete mitte korrasolekuga seotud toiminguid korraldab allstruktuuriüksuses mõõtevahendite korrasoleku eest vastutav isik. Meetmete lõpuleviimise kontrollib ja fikseerib mõõtmiste eest vastutav isik mittevastavusaktis.

2.10.1.8 Mittevastavusakt edastatakse kvaliteedijuhile meetmete teostamise ja mittevastavusaktis fikseeringu kontrollimiseks ning mittevastavuse käsitlemise lõpetamiseks. Vajadusel otsustab kvaliteedijuht täiendavad meetmed, fikseerides need mittevastavusaktis ning edastab rakendamiseks mõõtmiste eest vastutavale isikule.

2.10.1.9 Kui meetmed hõlmavad PPA-d tervikuna, korraldab kvaliteedijuht meetmete teostamise koostöös kõikide prefektuuride mõõtmiste eest vastutavate isikutega, nemad omakorda koostöös asjaomaste allstruktuuriüksuste juhtide ja grupijuhtidega (sh abipolitseinike rühmajuhitidega) ning allstruktuuriüksuses mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavate isikutega. Sellisel juhul fikseerib meetmete lõpuleviimise kvaliteedijuht mittevastavusaktis.

2.10.1.10 Aktid arhiveeritakse pärast mittevastavuse käsitlemise lõpetamist.

2.10.1.11 Mittevastavused, mille käsitlemine ei ole lõpetatud kuue kuu jooksul, kuuluvad ümbervaatamisele ja uuesti käsitlemisele. Selleks mõõtmiste eest vastutav isik määratleb uuesti meetmed, fikseerides need mittevastavusaktis, edastab akti kvaliteedijuhile meetmete heakskiitmiseks ning mittevastavuse käsitlemine jätkub vastavalt punktidele 2.10.1.6 - 2.10.1.11.

2.10.1.12 Kvaliteedijuht jälgib mittevastavusaktide käsitlemist.

2.10.2. MITTEVASTAVUSTE ENNETAMINE

2.10.2.1 Üldjuhul toimub probleemide analüüs ja nende ennetamine mittevastavuste käsitlemise käigus. Vajadusel teostab kvaliteedijuht eraldi analüüsi, mille käigus uuritakse probleemi põhjuseid, arvestades probleemi ilmset või potentsiaalset suurusjärku ja kaasnevat riski. Analüüsile võib kaasata ka väliseksperite. Analüüsi tulemused dokumenteeritakse ja säilitatakse. Juhul, kui mittevastavusaktide, mõõtetgevuse sise- või välisauditite aruannete analüüs viitab mittevastavuste kordumisvõimalusele või kvaliteedi ohtliku languse trendile tulevikus, käivitatakse viivitamatult ennetavad meetmed.

2.10.2.2 Analüüsitude tulemusi kasutatakse asjakohaste meetmete valikuks ja algatamiseks. Sellised tegevused võivad hõlmata:

- parandusi olemasolevas protseduuris või tööjuhendis,
- uute protseduuride väljatöötamist,
- koolituse korraldamist teenistujale, abipolitseinikule või teenistujate või abipolitseinike grupile,
- täiendavat mõõtevahendite kontrollimist,
- mõõtetgevuse siseauditite läbiviimist nn kahtlastes valdkondades.

2.10.2.3 Kvaliteedijuht või tema poolt nimetatud isik jälgib meetmete elluviimist. Meetmeid rakendatakse esimesel võimalusel.

2.10.2.4 Meetmete tulemusi käsitletakse mõõtetgevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaastusel, mille tulemiks võivad olla täiendavad tegevused. Detailsemalt on seda käsitletud peatükis 2.12.

2.10.2.5 Kõik mittevastavuste menetlemisega seotud dokumendid kuuluvad andmestikku ja säilitatakse vastavalt peatükis 2.8 sätestatule.

2.11 MÕÕTETEGEVUSE AUDITEERIMINE

2.11.1. Mõõtetgevuse auditeerimine baseerub käsiraamatus esitatud nõuetel, mis omakorda tulenevad MõõteS § 5 lg 4 ja 5 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määruse „Nõuded mõõteprotseduurile ja mõõtja erialasele pädevusele ning pädevuse hindamise ja tõendamise kord” nõuetest.

2.11.2. Mõõtetgevuse siseauditeid korraldatakse üks kord kalendriaastas. Need viiakse läbi sellise arvestusega, et kõik mõõtetgevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi elemendid st MõõteS § 5 lg 4 ja 5 alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määruse „Nõuded mõõteprotseduurile ja mõõtja erialasele pädevusele ning pädevuse hindamise ja tõendamise kord“ nõuded, on aasta jooksul kontrollitud.

- 2.11.3. Mõõtetevuse siseauditeid viivad läbi mõõtmiste eest vastutavad isikud kaasates vajadusel kvaliteedijuhti või teisi PPA teenistujaid. Auditi läbiviimiseks võib kasutada ka organisatsioonivälist pädevat isikut.
- 2.11.4. Punktides 2.11.2 ja 2.11.3 nimetatud korda ei rakendata, kui auditi korraldamist nõuab Siseministeerium. Juhul, kui juhtkond ei ole rahul mõne mõõtealase tegevuse toimivusega, suurendatakse siseauditite sagedust selliselt, et probleemi põhjused kiiresti selgitatakse ja kõrvaldatakse.
- 2.11.5. Mõõtetevuse siseauditi programmi valmistab ette auditi läbiviija ja tutvustab seda vähemalt üks nädal enne auditi toimumist auditeeritava allstruktuuriüksuse mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavale isikule ja allstruktuuriüksuse juhile, kes määrab auditeeritava esindaja.
- 2.11.6. Mõõtetevuse siseauditi käigus võrdleb auditi läbiviija tegevusi ja nende tulemusi fikseerivaid protokolle või muid dokumente auditeeritava töölõigu, protsessi või valdkonna jaoks koostatud protseduuridega ning kontrollib kasutatavate mõõtevahendite korrasolekut. Siia kuuluvad nii auditeeritava valdkonna üldised kui ka spetsiifilised protseduurid. Auditi läbiviimisel intervjueritakse auditeeritavaid, kontrollitakse dokumente ja vaadeldakse tegevuse toimivust.
- 2.11.7. Auditi läbiviija koostab mõõtetevuse siseauditi aruande (näidisvorm lisas 1), mille allkirjastab lisaks auditi läbiviijale ka auditeeritava esindaja, kindlustamaks, et kõik aruandes esitatud detailid on aktsepteeritud.
- 2.11.8. Kõik mõõtetevuse siseauditi käigus avastatud mittevastavused dokumenteeritakse detailselt mittevastavusaktil ning käsitletakse vastavalt peatükis 2.10 sätestatule. Mõõtetevuse siseauditi käigus avastatud mittevastavuste kokkuvõtte fikseerib auditi läbiviija aruandel.
- 2.11.9. Mõõtetevuse auditi aruanded edastatab auditi läbiviija kvaliteedijuhile DHS kaudu.
- 2.11.10. Kvaliteedijuht kontrollib auditeeritavaga kokkulepitud parandusmeetmete täitmist ja esitab tulemused mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatusel (peatükk 2.12).

2.12 MÕÕTETEGEVUSE KVALITEEDIJUHTIMISSÜSTEEMI ÜLEVAATUS

- 2.12.1. Teenuste omanikud teostavad koostöös võimekuste omanikega vähemalt kord kahe kalendriaasta jooksul mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatusel, et tagada süsteemi jätkuv sobivus ja tõhusus, ning viia vajadusel sisse muudatused ja parandused.
- 2.12.2. Mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatusel osalevad punktis 2.4.1 loetletud teenistujad oma pädevuse piires ja vastavalt vajadusele. Üldjuhul osalevad ülevaatusel mõõtmistega puutumuses olevate teenuste omanikud ja/või võimekuste omanikud (vähemalt liiklusjärelvalve teenuse omanik, töövahendite teenuse omanik, patrulltöö teenuse omanik, kogukonnaga seotud süütegude lahendamise teenuse omanik, vabatahtlike kaasamise teenuse omanik), kvaliteedijuht, mõõtmiste eest vastutavad isikud, prefektuurides mõõtetevust korraldava ja koordineeriva struktuuriüksuse juhid ja prefektuuride mõõtmistega puutumuses olevate allstruktuuriüksuste juhid. Mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatus toimub kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis DHS-i kaudu ja vajadusel koosoleku vormis.
- 2.12.3. Kvaliteedijuht koostab ja edastab mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatusel osalevatele isikutele ülevaatusel teostamiseks memo, mis sisaldab ülevaadet:

- eelneva ülevaatus otsuste täitmisest;
- mõõtevahenditest ja seadmetest;
- personalist, sh koolitustest;
- protsesside toimivusest, sh mittevastavuste kokkuvõtet ja kaebuste kokkuvõtet;
- mõõtetevõtmise auditite tulemustest;
- muutuvate olude mõjudest (õigusaktid, IT jms);
- vajadusel ettepanekuid kvaliteedijuhtimissüsteemi muutmiseks.

2.12.4. Mõõtetevõtmise kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatusel osalevad isikud annavad kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis DHS-i kaudu arvamuse kvaliteedijuhtimissüsteemi senisele toimivusele ja kvaliteedijuhi esitatud ettepanekutele kvaliteedijuhtimissüsteemi muutmiseks ning esitavad vajadusel ise vastavaid ettepanekuid.

2.12.5. Mõõtetevõtmise kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatus viiakse läbi koosoleku vormis, kui on esitatud ettepanekuid ja tekib vajadus memos käsitletut arutatada ning teha otsuseid. Koosoleku kutsub kokku kvaliteedijuht või mõni teine ülevaatusel osalev isik.

2.12.6. Mõõtetevõtmise kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatus lõpetamiseks koostab kvaliteedijuht protokoll, milles kajastab arutatud ettepanekuid ja tehtud otsuseid. Kui ülevaatusel ei olnud otsustamist vajavaid küsimusi, võib protokoll asendada DHS-i kaudu ülevaatusel osalenud isikute teavitamisest ülevaatus lõpetamisest.

2.12.7. Mõõtetevõtmise kvaliteedijuhtimissüsteemi ülevaatusel tehtud otsuste täitmist kontrollib kvaliteedijuht.

3. TEHNILISTE NÕUETE TÄITMINE

3.1 PERSONAL

PPA üldiseks tutvustamiseks on uuele töötajale sisseelamisprogramm, vajalikke õigusakte tutvustatakse allkirja vastu. Abipolitseinikele tutvustatakse asutust ja tööks vajalikke õigus- ja siseakte väljaõppe käigus.

3.1.1. KOOLITUSVAJADUS JA KOOLITUSE KORRALDAMINE PPA-s

3.1.1.1. Personalile, kelle tegevus mõjutab mõõtmistegevuse kvaliteeti või kes asuvad ametikohale, mis eeldab mõõtmiste teostamist, tagatakse asjakohane mõõtealane koolitus. Abipolitseinikele, kelle tegevus mõjutab mõõtmistegevuse kvaliteeti või keda kaasatakse PPA tegevustesse mõõtjana, tagatakse asjakohane mõõtealane koolitus. Koolitus hõlmab nii teoreetilist kui praktilist osa. Vastav koolitus võib olla kas sise- või väliskoolitus.

3.1.1.2. PPA asjakohase mõõtealase sisekoolituse programm koostatakse PPA-s kehtivaid koolituspõhimõtteid järgides.

3.1.1.3. Teenistujate ja abipolitseinike koolitusvajadused selgitavad välja nende vahetud juhid ja koondab PPA personalibüroo. Mõõtmisi teostava ametniku struktuuriüksuse juht tagab ametniku koolitusel osalemise (arvestades toimumise aegu, asendamisvõimalusi jms) tulenevalt koostatud koolituskavast.

3.1.1.4. Koolitusvajadus võib lähtuda õigusaktide muudatustest, uutest mõõtevahenditest, mõõtemetoodikate muudatustest või praktilistest probleemidest. Sellisel juhul korraldatakse vastavalt tekkinud vajadusest täiendkoolitus.

3.1.1.5. Asjakohase mõõtealase koolituse ja täiendkoolituse läbimise andmed kannab personalibüroo RPPA-sse.

3.1.1.6. Vastavalt vajadusele käsitletakse mõõtmistega seotud küsimusi muude koolituste või õppepäevade raames.

3.1.1.7. Abipolitseinikule vajalik asjakohane algne mõõtealane koolitus tagatakse politseiametnikele mõeldud väljaõppest eraldi. Politseiametnikele asjakohane algne mõõtealane koolitus tagatakse abipolitseinikest eraldi.

3.1.1.8. Abipolitseiniku puhul loetakse asjakohaseks mõõtealaseks koolituseks abipolitseinikuna alates 2024. aasta detsembrist läbitud mõõtealast sisekoolitust.

3.1.2. SISEKAITSEAKADEEMIA POLITSEI- JA PIIRIVALVEKOLLEDŽI KADETTIDE JA LÕPETANUD AMETNIKE KOOLITAMINE

3.1.2.1. Alates 2015. aastast tagab Sisekaitseakadeemia politsei- ja piirivalvekolledž (edaspidi kolledž) politsei erialal ka mõõtmisalase väljaõppe. Mõõtmisalase väljaõppe läbinud kadettidel ja kolledži lõpetanud ametnikel täiendavalt punktis 3.1.1.1. nimetatud koolitust PPA-s läbida ei ole vaja.

- 3.1.2.2. Mõõtmisalase väljaõppe läbinud kadettide kohta edastab kolledž PPA-le teatise, mille alusel kannab PPA personalibüroo andmed mõõtmisalase väljaõppe kohta RPPA-sse.
- 3.1.2.3. Kolledži politsei eriala alates 2015. a lõpetanud ametnike mõõtmisalast väljaõpet tõendab lõputunnistus, mille alusel kannab PPA personalibüroo andmed mõõtmisalase väljaõppe kohta RPPA-sse. Mõõtmisalase väljaõppe läbimise kohta võib kolledž edastada ka teatise PPA-le, mille alusel kannab PPA personalibüroo andmed mõõtmisalase väljaõppe kohta RPPA-sse.
- 3.1.2.4. Alates 2018. aastast tagab kolledž mittepolitseilise (kõrg- või kutse) haridusega politseiametnike õppekavas ametnikele mõõtmisalase väljaõppe ning selle õppekava lõpetanud ametnikel täiendavalt punktis 3.1.1.1. nimetatud koolitust PPA-s läbida ei ole vaja. Väljaõpet tõendab õppekava läbimist tõendav dokument, mille alusel kannab PPA personalibüroo andmed mõõtmisalase väljaõppe kohta RPPA-sse. Mõõtmisalase väljaõppe läbimise kohta võib kolledž edastada ka teatise PPA-le, mille alusel kannab PPA personalibüroo andmed mõõtmisalase väljaõppe kohta RPPA-sse.
- 3.1.2.5. Punktides 3.1.2.1 ja 3.1.2.4 nimetatud ametnik, kelle kolledži lõpetamisest on möödas enam kui 5 aastat ja kes ei ole selle aja jooksul osalenud politsei mõõtetevõttes, on kohustatud läbima asjakohase mõõtealase koolituse PPA-s, kui ta asub ametikohale, mis eeldab mõõtmiste teostamist.

3.2 TÖÖKESKKONNA TINGIMUSED

- 3.2.1. Mõõtmised toimuvad sise- või välitingimustes.
- 3.2.2. Töökeskkonnale kehtivate nõuete täitmisel lähtutakse Töetervishoiu ja tööohutuse seadusest, PPA peadirektori käskkirjaga kinnitatud PPA töökorrast ja välitöö korrast.
- 3.2.3. Mõõtmiste ohutusega seonduvad nõuded ja ohutuse tagamise juhised ning nõutavad keskkonnatingimused on kehtestatud mõõtemetoodikatega ja/või tootjapoolsetes mõõtevahendite kasutusjuhendites.
- 3.2.4. Keskkonnatingimuste mõju on arvesse võetud mõõtemääramatuse hinnangus.

3.3 MÕÖTEMEETODID

- 3.3.1. Kasutatakse ainult neid mõõtemeetodeid, mis vastavad õigusaktides sätestatud nõuetele.
- 3.3.2. Kasutatavad mõõtemetoodikad:
- Sõiduki kogumassi ja teljekoormuse mõõtmine, MM 02 – 2015 (kuni LS § 199 lg 8 alusel kehtestatava määruse „Nõuded sõiduki massi mõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuste töötlemisele“ jõustumiseni).
 - Linearmõõtmine, MM 03-2015 (kuni PPVS § 3 lg 1¹ alusel kehtestatava määruse „Nõuded politsei ülesannete täitmisel sündmuskoha linearmõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuse töötlemisele“ ja LS § 199 lg 9 alusel kehtestatava määruse „Nõuded liiklusjärelvalve teostamisel linearmõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuse töötlemisele“ jõustumiseni);
 - KorS § 38 lg 7 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus „Nõuded isiku väljahingatavas õhus etanoolisisalduse mõõtmise protseduurile ja mõõtetulemuste töötlemisele“.

- LS § 199 lg 7 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus „Nõuded kiirusmõõtuuri ja kiirusmõõtesüsteemi mõõteprotseduurile ning mõõtetulemuste töötlemisele“.
- LS § 199 lg 8 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus „Nõuded sõiduki massi mõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuste töötlemisele“.
- LS § 199 lg 9 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse või tema volitatud ministri määrus „Nõuded liiklusjärelvalve teostamisel lineaarmõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuste töötlemisele“.
- PPVS § 3 lg 1¹ alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse või tema volitatud ministri määrus „Nõuded politsei ülesannete täitmisel sündmuskoha lineaarmõõtmise mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuste töötlemisele“.

3.3.3. Eespool nimetatud mõõtemetodite kasutamise eest vastutavad käskkirjaga määratud vastava mõõtmisliigi eest vastutavad isikud.

3.3.4. PPA poolt kinnitatud meetodite koostamisel on lähtunud rahvusvaheliste dokumentide sätetest.

3.4 MÕÖTEMÄÄRAMATUSE HINDAMINE

3.4.1. Mõõtemääramatuse hindamine on teostatud lähtuvalt dokumendi EA-4/02 nõuetest.

3.4.2. Mõõtemääramatuse hindamisel on arvesse võetud kõigi teadaolevate mõjude poolt põhjustatud komponendid, mis viidud standardmääramatuse tasemele. Nimetatud komponentide järgi on arvutatud liitstandardmääramatus, millest omakorda laiendmääramatus ehk mõõtemääramatus.

3.4.3. Mõõtemääramatus on esitatud laiendmääramatusena 95 % tõenäosustasemel ($k=2$).

3.4.4. Mõõtemääramatuse hindamisel teostatud arvutused on kirjeldatud mõõtemetoodikates.

3.5 MÕÖTEVAHENDID

3.5.1. Kõik mõõtmiseks kasutatavad mõõtevahendid, mis omavad olulist mõju tulemuste täpsusele peavad olema läbinud metrooloogilise kontrolli vastavalt õigusaktides kehtestatud nõuetele.

3.5.2. Metrooloogilise kontrolli nimistus on määratud riiklikus järelvalves metrooloogilisele kontrollile kuuluvad mõõtevahendid koos eranditega, mõõtevahendite taatluskehtivusajad ning mõõtevahendite täpsusnõuded.

3.5.3. Mõõtevahendid, mis on vajalikud mõõtmiste teostamiseks, kuid mida ei ole toodud metrooloogilise kontrolli nimistus, peavad olema jälgitavalt kalibreeritud või seadmed, mida ei ole võimalik jälgitavalt kalibreerida või taadelda, kuid mida on õigusaktiga lubatud mõõtmiseks kasutada, peavad olema kontrollitud vastavalt asjakohasele protseduurile. Kalibreerimisintervalli määrab PPA. Asjakohase protseduuri seadmete kontrolliks, mida ei ole võimalik jälgitavalt kalibreerida ega taadelda, kehtestab seadus või selle alusel kehtestatud õigusakt.

3.5.4. Korraline taatlemine toimub vastavalt metrooloogilise kontrolli nimistus sätestatud ja kalibreerimine vastavalt PPA määratud tähtaegadele. Erakorraline taatlemine või kalibreerimine teostatakse, kui on alust kahtlustada, et mõõtevahend ei ole korras. Seadmed, mida ei ole võimalik jälgitavalt kalibreerida või taadelda, kuid mida on õigusaktiga lubatud mõõtmiseks kasutada, kontrollitakse erakorraliselt vastavalt asjakohasele protseduurile, kui on alust kahtlustada, et seade ei ole korras.

- 3.5.5. Mõõtevahendi kasutamine toimub vastavalt tootja kasutusjuhendile ja mõõtemetoodikale. Mõõtevahendi töökorda seadmine ja korrasoleku kontroll toimub kasutusjuhendi kohaselt. Mõõtmise toimub mõõtemetoodika kohaselt.
- 3.5.6. Kõikide mõõtevahendite üle peetakse arvestust mõõtevahendite registris (näidismvorm lisa 2). Näidismvormil kirjeldatud olulised andmed peavad registris sisalduma. Registrit võib täiendada muude vajalike andmeväljadega. Uute mõõtevahendite registrisse lisamise korraldavad ja mõõtevahendite registri ajakohasena hoidmise eest vastutavad prefektuuride mõõtmiste eest vastutavad isikud oma prefektuuris.
- 3.5.7. Mõõtevahendite taatlemise, kalibreerimise või asjakohase protseduuri järgi kontrollimise tagavad prefektuuride mõõtmiste eest vastutavad isikud ja kvaliteedijuht koostöös mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavate isikute ja grupijuhtidega (vahetute juhtidega). Selleks:
- 3.5.7.1. Prefektuuride mõõtmiste eest vastutavad isikud kontrollivad mõõtevahendite registrist kalendrikuu esimesel nädalal, millistel seadmetel saabuvad taatlus- või kalibreerimistähtjad sama kuu jooksul ning teavitavad sellest mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavaid isikuid mõõtevahendite taatlemisele ja kalibreerimisele saatmise korraldamiseks.
- 3.5.7.2. Mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavad isikud lepivad mõõtevahendeid kasutavate allstruktuuriüksuste vahetute juhtidega (grupijuhtidega) kokku seadmete saatmised taatlemisele või kalibreerimisele.
- 3.5.7.3. Mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavad isikud annavad prefektuuri mõõtmiste eest vastutavale isikule teada seadmete taatlemisele või kalibreerimisele saatmisest.
- 3.5.7.4. Prefektuuride mõõtmiste eest vastutavad isikud sisestavad andmed mõõtevahendite taatlemisele ja kalibreerimisele saatmise kohta mõõtevahendite registrisse ja kontrollivad kalendrikuu kolmandal nädalal veelkord mõõtevahendite registrist, millistel seadmetel saabuvad taatlus- või kalibreerimistähtjad sama kuu jooksul ja vajadusel korraldavad sama kuu jooksul saabuvate tähtaegadega seadmete saatmised taatlemisele või kalibreerimisele (millised ei ole veel saadetud).
- 3.5.7.5. Kvaliteedijuht kontrollib hiljemalt kalendrikuu viimasel nädalal, millistel mõõtevahenditel saabuvad taatlus- või kalibreerimistähtjad sama kuu jooksul, kuid mis ei ole veel taatlemisele või kalibreerimisele jõudnud ning teavitab sellest prefektuuride mõõtmiste eest vastutavaid isikuid, kes kontrollivad ning vajadusel korraldavad seadmete saatmise taatlemisele või kalibreerimisele.
- 3.5.8. Kõigil kasutusel olevatel taadeldud mõõtevahenditel on taatluslabori taatlusmärgised. Taatlusmärgiseta või rikutud taatlusmärgisega mõõtevahendi taatlemise kohustus ei ole täidetud. Täitmata taatlemise kohustusega või taatlustähtaja ületanud mõõtevahendid varustatakse avastaja poolt sildiga:
- TAATLEMATA**
- 3.5.9. Mõõtevahendeid hooldatakse regulaarselt vastavalt müüja-firma kasutusjuhendile.
- 3.5.10. Kõik uued, modifitseeritud ja parandatud mõõtevahendid läbivad enne kasutuselevõtmist metrooloogilise kontrolli või seadmed, mida ei ole võimalik jälgitavalt kalibreerida või taadelda,

kuid mida on õigusaktiga lubatud mõõtmiseks kasutada, läbivad asjakohase protseduuri järgse kontrolli.

3.5.11. Kasutada tohib ainult kehtivat taatlust/kalibreerimist omavat mõõtevahendit või asjakohase protseduuri järgselt kontrollitud seadet. Kõik mittekorras või kahtlasi tulemusi andvad mõõtevahendid või seadmed märgistatakse alltoodud sildiga ja eemaldatakse kasutusest viivitamata. Märgistamise ja seadme kasutusest eemaldamise teostab kohe vea avastanud teenistuja või abipolitseinik. Teenistuja informeerib seadme kasutusest kõrvaldamisest viivitamata grupijuhti (vahetut juhti). Abipolitseinik informeerib seadme kasutusest kõrvaldamisest viivitamata selle üksuse grupijuhti, kuhu ta mõõtealasele tööle kaasati. Grupijuht (vahetu juht) edastab kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teavituse seadme mittekorraksusest mõõtevahendite korrasoleku eest vastutavale isikule. Nende seadmete mõju võimalust varem sooritatud mõõtmistele uurib mõõtmiste eest vastutav isik.

KASUTUSKÕLBMATU	
NIMI:	KUUPÄEV:

3.5.12. Kui mõõtevahendil või seadmel on avastatud toimimise kõrvalekalle, käsitletakse seda mittevastavusena ja menetletakse vastavalt punktile 2.10.1.

3.5.13. Mõõtevahenditele müüja poolt kaasa antud juhendid on vastavalt teadmisyajadusele kättesaadavad mõõtmistega seotud teenistujatele ja abipolitseinikele.

3.5.14. Mõõtevahendite korrasoleku eest vastutav isik kontrollib mõõtevahendite korrasolekut vähemalt ühe korra taatlusvahelisel perioodil (võimalusel taatlusperioodi keskel) ning mõõtevahenditel, milliste taatlusintervall on pikem kui 2 aastat, kontrollitakse vähemalt üks kord aastas. Kontrolli tulemused edastatakse prefektuuri mõõtmiste eest vastutavale isikule. Prefektuuri mõõtmiste eest vastutav isik koondab prefektuuri kontrollide tulemused ning fikseerib vähemalt üks kord aastas, soovitatavalt mõõtetevõtmise siseauditi aruande juurde, DHS-s ja edastab teadmiseks kvaliteedijuhile.

3.5.15. PPA oma mõõtevahendeid välja ei laenuta. PPA kasutusse antud mõõtevahendid kannab PPA oma mõõtevahendite registrisse ja korraldab nende kontrolli ning hooldust lähtudes eeltoodud põhimõtetest. PPA kasutusse antud mõõtevahenditega seotud hoolduse ja kontrolli korraldamise võib määrata kindlaks poolte vaheliste kokkulepetega.

3.6 MÕÕTMISTE JÄLGITAVUS

Mõõtetulemuse jälgitavus on tõendatud, kui mõõtmisel kasutatakse taadeldud mõõtevahendit ja mõõtmise on teinud pädev mõõtja, kes on akrediteeritud või erialaselt pädevaks mõõtjaks tunnustatud, järgides asjakohast mõõtemetoodikat või kui mõõtmisel kasutatakse taadeldud mõõtevahendit ja mõõtmisel on järgitud mõõteseadusest või muust seadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktist tulenevaid üksikasjalikke nõudeid mõõteprotseduurile ja mõõtetulemuse töötlemisele. Kui õigusaktis ei ole mõõtevahendile seatud taatlemise kohustust, on mõõtetulemuse jälgitavus tõendatud jälgitavalt kalibreeritud mõõtevahendi või sertifitseeritud etalonaine kasutamise järel. Juhul, kui seaduse või selle alusel kehtestatud õigusaktiga on lubatud kasutada mõõtmiseks seadet, mida ei ole võimalik jälgitavalt kalibreerida või taadelda, on mõõtetulemuse jälgitavus tõendatud, kui järgitakse seadme kontrolliks asjakohaseid protseduure ja mõõtemetoodikat.

3.7 MÕÕTEOBJEKTIDE KÄSITLEMINE

Mõõteobjektiks riikliku järelevalve käigus on reeglina sõiduki omadused või liikumisega või isiku seisundiga seotud suurused. Mõõteobjekte käsitletakse vastavalt mõõtemetoodikatele.

3.8 MÕÕTETULEMUSTE KVALITEEDI TAGAMINE

Et tagada mõõtetulemuste täpsus ja korrektsus, rakendatakse käesolevas käsiraamatus kirjeldatud protseduure. Toimingud dokumenteeritakse ja saadud teavet analüüsitakse sellisel viisil, et avastada muutused mõõtmiste võimekuses võimalikult varakult rakendamaks parandus- või ennetavaid meetmeid.

3.9 MÕÕTETULEMUSED JA NENDE DOKUMENTEERIMINE

- 3.9.1. Mõõdetavaid suurusi iseloomustatakse lõplike mõõtetulemustena, v.a vaatluse dokumenteerimisel.
- 3.9.2. Mõõtetulemuse kasutamine politsei tegevuses tuleneb õigusaktidest.
- 3.9.3. Mõõtetulemuste dokumenteerimine toimub vastavuses mõõtemetoodikatega.
- 3.9.4. Mõõtetulemuste vormistamise täielikkust ja õigsust kontrollivad perioodiliselt mõõtmiste eest vastutavad isikud.

LISAD

Mõõtetevuse kvaliteedijuhtimissüsteemi käsiraamatu lisa 1

MÕÕTETEGEVUSE SISEAUDITI ARUANDE NÄIDISVORM

<i>Viide prefektuurile ja õigusaktile, millele vastavust auditiga kontrollitakse</i>
KOHT JA KUUPÄEV:
AUDITI VALDKOND:
AUDITEERITAVA ESINDAJA:
AUDITI LÄBIVIJA: KAASATUD ISIKUD:
AUDITI KOKKUVÕTE:
OTSUS:
<i>/Auditi läbiviija ja auditeeritava esindaja digiallkirjad/</i>

